

e-mentor

DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE
WSPÓŁWYDAWCA: FUNDACJA PROMOCJI I AKREDYTACJI KIERUNKÓW EKONOMICZNYCH

2016, nr 1 (63)

S. Mamrot, M. Stachowicz, *Wpływ standaryzacji wzorów dokumentów na poziom dostępności elektronicznych usług publicznych*, „e-mentor” 2016, nr 1(63), s. 54–58, <http://dx.doi.org/10.15219/em63.1229>.

Wpływ standaryzacji wzorów dokumentów na poziom dostępności elektronicznych usług publicznych

Szymon
Mamrot

Magdalena
Stachowicz

Właśnie mija 14 miesięcy od wejścia w życie przepisów Ustawy z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych¹, co skłania do dokonania oceny wpływu standaryzacji wzorów dokumentów na poziom dostępności e-usług publicznych. Celem ustawy było ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej poprzez nałożenie na właściwe organy obowiązku określenia jednolitych wzorów pism w formie elektronicznej, wykorzystywanych w 69 procedurach administracyjnych. Autorzy niniejszego artykułu uznali, iż na przykładzie wymienionej ustawy zasadne jest zbadanie wpływu standaryzacji wzorów dokumentów na faktyczny stan uruchomienia e-usług przez organy administracji publicznej.

Standaryzacja usług publicznych w Polsce

W odniesieniu do usług świadczonych przez administrację publiczną w Polsce w przepisach prawa nie istnieje uniwersalna definicja standardu, wspólna dla wszystkich dziedzin usług publicznych. Pojęcie to zazwyczaj rozumiane jest jako wzorzec (norma) usługi, odpowiadający ustalonym cechom materialnym².

Z uwagi na fakt, iż obecnie administracja publiczna w Polsce i w Europie stawia sobie za cel podwyższenie jakości oferowanych obywatelom usług, należy ustanowić kryteria oceny i kontroli tej jakości³. Standaryzowanie usług administracyjnych gwarantuje, że w danym postępowaniu zostanie zastosowany najlepszy z możliwych wariantów, zgodny z aktualną wiedzą na ten temat. Wprowadzenie powszechnie dostępnych usług wysokiej jakości, świadczonych przez organy administracji publicznej, może zostać osiągnięte m.in. dzięki ustandaryzowaniu usług publicznych i dostosowaniu administracji do modelu nowoczesnego zarządzania⁴.

Cel ten nie zostanie osiągnięty bez standaryzacji wzorów dokumentów elektronicznych, tak ważnych przy budowie e-administracji w Polsce.

Z analizy opinii zgłaszanych przez użytkowników elektronicznego Punktu Kontaktowego w Polsce⁵, wynika, iż 9 proc. tych opinii zawiera prośby o udostępnienie wzorów wniosków⁶. Biorąc pod uwagę różnorodność tematyki poruszanej w analizowanych opiniach oraz fakt, iż portal ePK dla większości procedur udostępnia formularze, przytoczone dane dowodzą, iż znaczący odsetek opinii dotyczy potrzeby pozyskania gotowych formularzy w internecie.

Finalnie udostępnienie e-wniosków wpływa na podwyższenie standardu usług świadczonych przez administrację publiczną, m.in. poprzez zwiększenie szybkości postępowań oraz poprawę jakości kontaktów między administracją a obywatelami.

Analizując zagadnienie standaryzacji dokumentów występujących w procedurach administracyjnych, należy odrębnie potraktować dokumenty tradycyjne (papierowe) oraz elektroniczne. W przypadku wzorów dokumentów papierowych mamy do czynienia z dwiema formami standaryzacji – standaryzacją prawną oraz standaryzacją *de facto*. Standaryzacja prawna ma miejsce wówczas, gdy wzór dokumentu jest unormowany przez akt prawny – akt wykonawczy o randze rozporządzenia, wydany przez odpowiedniego ministra na podstawie delegacji ustawowej – i ma charakter powszechnie obowiązujący. Oprócz wzorów dokumentów, które stały się standardem na mocy obowiązujących przepisów prawa, mamy też do czynienia z tzw. standardami *de facto*. Taki przypadek ma miejsce wówczas, gdy na terenie całego kraju istnieje tylko jeden organ właściwy do prowadzenia danego postępowania administracyjnego. Wzór dokumentu

¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych, Dz.U. z 2014 r. poz. 822.

² *Strategia Sprawne Państwo 2020*, Warszawa 2013, s. 20.

³ Szerzej: M. Stachowicz, S. Mamrot, *Standaryzacja jako czynnik optymalizacji usług świadczonych przez administrację publiczną*, „Samorząd Terytorialny” 2015, nr 5, s. 68–69.

⁴ Takie działania zostały przewidziane w strategii *Sprawne Państwo 2020*.

⁵ Portal skierowany do osób planujących bądź prowadzących działalność gospodarczą, dostępny pod adresem: www.biznes.gov.pl.

⁶ Analiza 411 opinii zgłoszonych od dnia 2.01.2015 r. do dnia 10.10.2015 r.

określony przez taki organ, mimo braku formalnego obowiązku jego stosowania, staje się powszechnie obowiązującym standardem.

Standaryzację wzorów dokumentów elektronicznych reguluje Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (dalej: ustawa o informatyzacji)⁷. W wyniku nowelizacji wymienionej ustawy, przeprowadzonej w roku 2010⁸, stworzono centralne repozytorium wzorów dokumentów elektronicznych (CRWDE). Niestety wraz z wprowadzeniem CRWDE nie dokonano precyzyjnego wskazania organów uprawnionych do publikacji wzorów⁹. Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych¹⁰ (dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentów elektronicznych) ministrowie właściwi w zakresie przepisów regulujących daną procedurę bez delegacji ustawowej nie mieli prawa do publikacji w CRWDE wzorów dokumentów powiązanych z tą procedurą. Umożliwiono natomiast publikację wzorów wszystkim organom właściwym w zakresie prowadzonych spraw, co spowodowało, że w CRWDE pojawiło się wiele różnych wzorów pism dla tej samej procedury¹¹.

Ustawodawca, dostrzegając ten problem, dokonał w 2014 r. kolejnej nowelizacji ustawy o informatyzacji, wprowadzając artykuły 16a i 16b¹². Zgodnie z intencją ustawodawcy uprawnienia do określenia wzorów dokumentów zyskali ministrowie kierujący działami administracji rządowej, w których właściwości mieszczą się wzory dokumentów przekazywane do CRWDE. Powyższa interpretacja wynika jednak nie bezpośrednio z tekstu ustawy, lecz z uzasadnienia do projektu Ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw¹³.

Można wyrazić żal, że ustawodawca nie zdecydował się na nadanie uprawnień do publikacji wzorów dokumentów w CRWDE jedynie ministrom kierującym działami administracji rządowej właściwym dla tych dokumentów. Mimo wszystko uchylenie zapisów rozporządzenia w sprawie dokumentów elektronicznych dotyczących organów uprawnionych do publikacji wzorów dokumentów w CRWDE należy ocenić jako krok w dobrą stronę. Nadanie uprawnień ministrom spowoduje, że część organów właściwych w zakresie prowadzenia spraw nie zdecyduje się na publikację własnych wzorów dokumentów, lecz skorzysta z wzorów opublikowanych przez ministrów.

Badanie wpływu standaryzacji wzorów dokumentów na poziom dostępności e-usług na przykładzie ustawy o standaryzacji

Celem prowadzonych przez autorów badań było ustalenie, czy działania standaryzacyjne podejmowane w ostatnim czasie przez administrację publiczną są skuteczne. Jako kryterium skuteczności tych działań przyjęto poziom dostępności elektronicznych usług oferowanych przez administrację publiczną w Polsce. Świadomie pominięto inne kryteria możliwe do zbadania, ponieważ sama dostępność e-usług jest w tym przypadku najistotniejsza – bez ich udostępnienia nie można badać spełnienia kolejnych kryteriów, takich jak popularność e-usług objętych standaryzacją czy poziom zadowolenia klientów z realizowanych usług.

W celu zbadania wpływu standaryzacji dokumentów na poziom dostępności e-usług publicznych przeanalizowano stopień wdrożenia przez organy administracji publicznej zapisów Ustawy z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych¹⁴ (dalej: ustawa o standaryzacji).

⁷ Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1114.

⁸ Mowa tu o Ustawie z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2010 r. Nr 40 poz. 230.

⁹ Chaos prawny w tym zakresie został opisany w artykule M. Matuszewskiej-Maróń i T. Markowskiego, *Publikacja wzorów dokumentów elektronicznych w Centralnym Repozytorium Dokumentów Elektronicznych na platformie ePUAP w praktyce*, „e-mentor” 2014, nr 2(54), s. 68–74, <http://dx.doi.org/10.15219/em54.1097>.

¹⁰ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych, t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 971.

¹¹ Uprawnienie to wynikało z §27 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentów elektronicznych. Przepis ten utracił moc w dniu 11 maja 2014 r.

¹² Zgodnie z art. 16a w przypadku gdy w przepisach prawa został wskazany organ właściwy do określenia wzoru dokumentu, jeżeli przepisy te nie wykluczają przesyłania dokumentów drogą elektroniczną, organ przekazuje ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji wzór dokumentu elektronicznego w celu umieszczenia go w centralnym repozytorium wzorów dokumentów elektronicznych. Natomiast zgodnie z art. 16b w przypadku gdy w przepisach prawa nie został wskazany organ właściwy do określenia wzoru dokumentu, wzór dokumentu elektronicznego może przekazać do CRWDE organ, w którego właściwości pozostają sprawy związane z określonym w tym wzorze zakresem użytkowym dokumentów elektronicznych.

¹³ Ustawa z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2014 r. poz. 183.

¹⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych, Dz.U. z 2014 r. poz. 822.

Autorzy przyjęli założenie, że analiza ustawy o standaryzacji, która ma charakter kompleksowy, pozwoli na wyciągnięcie szerszych wniosków w zakresie wpływu standaryzacji dokumentów na dostępność e-usług. Kompleksowy charakter ustawy o standaryzacji wynika z faktu, że wprowadziła ona jednolite w skali kraju wzory pism elektronicznych dla 69 procedur administracyjnych¹⁵, dokonując jednocześnie zmiany w 21 innych aktach prawnych¹⁶. Rozszerzyła katalog procedur, dla których został wskazany jeden organ właściwy do określenia wzoru dokumentu elektronicznego. Ponadto określiła podmioty odpowiedzialne za przygotowanie wzorów pism w formie dokumentów elektronicznych do wybranych procedur.

Należy podkreślić, iż celem ustawy było zobowiązanie konkretnych organów do opracowania i udostępnienia wzorów pism w postaci elektronicznej, a nie do opracowania wzorów pism jako takich. Pisma wymienione w ustawie, składane w formie papierowej (drogą tradycyjną), nadal nie posiadają ustandaryzowanych wzorów, z wyjątkiem wniosków dotyczących zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, które już wcześniej zostały określone w drodze rozporządzenia.

Ustandaryzowanie wzorów pism miało też na celu zminimalizowanie ryzyka dowolności przy opracowywaniu wzorów pism przez organy. Z tego względu opracowane wzory wniosków precyzyjnie wyznaczają zakres wymaganych danych dla określonej procedury i zawierają wykaz wymaganych załączników. Według projektodawców pozwoli to ograniczyć liczbę urzędowych wezwań do uzupełnienia braków, co znacząco przyspieszy załatwianie spraw administracyjnych.

Nie bez znaczenia są też niższe koszty obsługi spraw załatwianych przy zastosowaniu elektronicznych wniosków. Jak wskazano w uzasadnieniu do ustawy, standaryzacja i wykorzystanie elektronicznej formy dokumentów mogą przynieść prawie 2 mln zł oszczędności rocznie, w tym ponad 1,3 mln zł dzięki skróceniu czasu potrzebnego na odnalezienie właściwego

formularza i prawie 700 tys. zł oszczędności dzięki ograniczeniu konieczności wysyłania pism¹⁷.

Zasadniczą część ustawy o standaryzacji stanowią delegacje dla właściwych organów (ministrów oraz Prezesa Urzędu, Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego i Szefa Wojskowego Dozoru Technicznego) do określenia wzorów pism w formie dokumentów elektronicznych, w rozumieniu ustawy o informatyzacji. W praktyce oznacza to, że wskazane organy miały obowiązek przygotowania wzorów dokumentów elektronicznych¹⁸ oraz opublikowania ich w CRWDE do dnia 25 marca 2015 roku¹⁹. W ramach przeprowadzonego przez autorów w październiku 2015 r. badania stopnia wdrożenia zapisów ustawy o standaryzacji zweryfikowano, czy wzory pism objęte ustawą zostały opublikowane w CRWDE²⁰. Z 69 wzorów pism, które zostały wskazane w ustawie o standaryzacji, 22 wzory zostały opublikowane w CRWDE przez wskazane organy. Ponadto jeden wzór pisma²¹ został opublikowany już w 2009 roku, natomiast pozostałych 46 wzorów w ogóle nie zostało opublikowanych.

W ustawie o standaryzacji wskazano dziewięć organów właściwych do określenia wzorów pism. W momencie prowadzenia badania tylko jeden organ spełnił obowiązek ustawowy w zakresie publikacji wszystkich wzorów pism, do których określenia został upoważniony. Należy podkreślić, że zaledwie 11 wzorów dokumentów elektronicznych zostało opublikowanych w terminie wynikającym z wejścia w życie przepisów ustawy. Przytoczone dane wskazują, jak niewielką wagę przykładają organy do wypełnienia obowiązków wynikających z analizowanej ustawy o standaryzacji. Pewnym usprawiedliwieniem może być fakt, że średni czas oczekiwania na publikację wzorów w CRWDE wynosi ok. trzy miesiące²².

Odnosząc się do zapisów zawartych w uzasadnieniu do projektu ustawy, mówiących o tym, że standaryzacja stanowi pierwszy krok w kierunku elektronizacji procedur administracyjnych, porównano dostępność elektronicznych usług przed wejściem w życie

¹⁵ Ustawa objęła swoim zakresem procedury dotyczące m.in. ewidencji zakładów leczniczych dla zwierząt, zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, pozwoleń wodnoprawnych i zezwoleń na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

¹⁶ Wprowadzone zmiany dotyczą m.in. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

¹⁷ Druk nr 2123, Rządowy projekt ustawy o standaryzacji niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?nr=2123>, [10.10.2015].

¹⁸ Sposób sporządzania dokumentów elektronicznych określa rozporządzenie w sprawie dokumentów elektronicznych.

¹⁹ Zgodnie z art. 16a ust. 2 ustawy o informatyzacji organ właściwy do określenia wzoru dokumentu publikuje jego wzór w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów określających wzór dokumentu.

²⁰ W ramach badania zidentyfikowano wszystkie wzory pism objęte ustawą o standaryzacji. Następnie sprawdzono, czy wzory dokumentów zostały opublikowane w CRWDE. Weryfikacji dokonano na podstawie nazwy dokumentu oraz nazwy instytucji odpowiedzialnej za przekazanie wzoru do repozytorium.

²¹ Wniosek o wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie usług detektywistycznych.

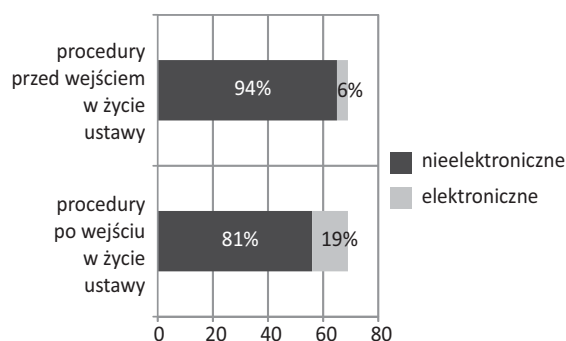
²² *E-dokumenty w MAC. Publikacja wzorów w repozytorium opóźniona przez błędy*, Serwis Samorządowy PAP, <http://samorzad.pap.pl/depesze/maic.aktualnosci/152739/E-dokumenty-w-MAC--Publikacja-wzorow-w-repozytorium-opoxniona-przez-bledy>, [12.10.2015].

obowiązku opublikowania wzorów pism w formie dokumentów elektronicznych i po nim²³. Dla potrzeb badania uznano, że usługa jest dostępna elektronicznie, jeżeli swoim zasięgiem obejmuje terytorium całego państwa. Taka sytuacja ma miejsce wówczas, gdy każdy z organów właściwych do załatwienia sprawy udostępnia ją w sposób elektroniczny. W celu weryfikacji, czy procedura jest dostępna elektronicznie, zbadano dwa centralne portale udostępniające e-usługi: platformę ePUAP²⁴ oraz elektroniczny Punkt Kontaktowy²⁵. Ponadto zweryfikowano, czy analizowane procedury są udostępniane przez organy centralne, których zasięg działania obejmuje obszar całego państwa²⁶. Na wykresie 1 przedstawiono wyniki badań. Przed 25 marca 2015 r. dostępne były 4 usługi elektroniczne, natomiast w momencie prowadzenia badań (październik 2015 r.), takich usług było 13. Po ponad pół roku od pojawienia się obowiązku opublikowania wzorów pism w CRWDE jedynie 19 proc. usług objętych ustawą było dostępnych elektronicznie²⁷.

Wnioski i rekomendacje

Przedstawione wnioski i rekomendacje wynikają z analizy ustawy o standaryzacji i z uwagi na kompleksowy charakter tego aktu prawnego²⁸ mogą zostać wykorzystane do formułowania wniosków o charakterze ogólnym. Pierwszym wnioskiem, jaki nasuwa się z przeprowadzonych badań, jest stwierdzenie, że stopień realizacji zapisów ustawy o standaryzacji przez zobowiązane do tego organy jest bardzo niski. Zdaniem autorów fakt ten świadczy o tym, że

Wykres 1. Dostępność elektroniczna procedur objętych ustawą

Źródło: opracowanie własne.

ministrowie przykładają niewielką wagę do kwestii budowy e-administracji w Polsce, mimo iż jest to kluczowe zadanie określone w dokumentach strategicznych przyjętych przez rząd. Usprawiedliwieniem braku działań znacznej grupy organów nie może być zbyt krótki czas na realizację obowiązków wskazanych w ustawie. Uwzględniając *vacatio legis* samej ustawy oraz zapisy ustawy o informatyzacji, organy miały dziewięć miesięcy na przygotowanie i opublikowanie wzorów dokumentów w CRWDE. W ocenie autorów czas ten był wystarczający na wywiązanie się z nałożonych obowiązków, zwłaszcza że Ministerstwo Gospodarki (obecnie Rozwoju) dostarczyło organom gotowe wzory pism do publikacji.

Ponadto wyniki kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli potwierdzają, że problem ten dotyczy również jednostek samorządu terytorialnego. Spośród 11 badanych urzędów jedynie 4 z nich wywiązały się z obowiązku publikacji wzoru w CRWDE²⁹.

Ustawa o standaryzacji wprowadziła do polskiego porządku prawnego nowy instrument prawny, jakim jest delegacja dla wskazanego organu do określenia wzoru pisma w formie dokumentu elektronicznego. Po raz pierwszy rozdzielono kwestie standaryzacji wzorów pism wykorzystywanych do tradycyjnego (papierowego) załatwienia sprawy i wzorów dokumentów elektronicznych. W przekonaniu autorów zastosowanie takiej konstrukcji przepisów należy ocenić pozytywnie. Zapewnia ona standaryzację pism stosowanych przy realizacji spraw drogą elektroniczną, nie ograniczając jednocześnie swobody wyboru formy dokumentu przy realizacji spraw w sposób tradycyjny (papierowy). Wprowadzone przepisy z uwagi na swój ograniczony zakres nie rozwiązują jednak problemu w sposób systemowy. W tym celu niezbędna jest zmiana przepisów ustawy o informatyzacji. Autorzy postulują nowelizację tej ustawy w takim kierunku, aby obowiązek publikacji wzorów dokumentów elektronicznych w CRWDE spoczywał jedynie na ministrach. Uprawnienie to ministrowie zyskaliby na podstawie delegacji ustawowej do określenia wzoru dokumentu bądź na podstawie powiązania dokumentu z działem administracji rządowej kierowanym przez danego ministra. Taka konstrukcja zapewniłaby pełną standaryzację wzorów dokumentów elektronicznych w Polsce. Autorzy stoją również na stanowisku, że standaryzacja dokumentów elektronicznych jest niezbędnym etapem na drodze

²³ Czyli przed 25 marca 2015 r. i po tym terminie.

²⁴ ePUAP, www.epuap.gov.pl.

²⁵ Elektroniczny Punkt Kontaktowy, www.biznes.gov.pl.

²⁶ W celu odszukania e-usług przeanalizowano strony internetowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Polskiego Klubu Wyścigów Konnych.

²⁷ Należy podkreślić, że do realizacji usługi drogą elektroniczną nie jest wystarczające jedynie opracowanie wzoru dokumentu elektronicznego – konieczne jest także opublikowanie opisu usługi oraz udostępnienie w systemie teleinformatycznym (organu lub na ePUAP) formularza elektronicznego umożliwiającego wygenerowanie dokumentu elektronicznego w celu złożenia go za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

²⁸ Ustawa o standaryzacji wprowadziła zmiany w 21 ustawach i ustandaryzowała wzory dla 69 procedur.

²⁹ Szerzej: *Informacja o wynikach kontroli: wdrażanie wybranych wymagań dotyczących systemów teleinformatycznych, wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz Krajowych Ram Interoperacyjności na przykładzie niektórych urzędów gmin miejskich i miast na prawach powiatu*, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, luty 2015, s. 32.

do pełnej elektronizacji administracji publicznej w Polsce, a powszechne stosowanie jednolitych elektronicznych wzorów pism przyczyni się do rozwoju polskiej e-gospodarki.

Oprócz działań o charakterze legislacyjnym konieczne jest jednak także wsparcie administracji publicznej w pracach związanych z wdrażaniem e-usług. Niewystarczający poziom dostępności e-usług w polskiej administracji wynika nie tylko z braku świadomości urzędników w zakresie roli, jaką odgrywają technologie informacyjno-komunikacyjne. Z badań przeprowadzonych przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (obecnie Ministerstwo Cyfryzacji)³⁰ wynika, że aż 88 proc. urzędów potrzebuje dodatkowych środków finansowych na wdrażanie nowych usług elektronicznych. Ponadto 79 proc. urzędów zadeklarowało, że potrzebuje wsparcia zewnętrznego we wdrażaniu e-usług, a 81 proc. urzędów wołałoby, aby wdrożenie usługi opracowane było na poziomie centralnym. Dlatego wartym rekomendacji rozwiązaniem jest powołanie ośrodka, który będzie pełnił w Polsce rolę centrum kompetencji w zakresie e-administracji. Jednym z zadań tego wyspecjalizowanego podmiotu byłaby standaryzacja wzorów dokumentów wykorzystywanych w procedurach administracyjnych. Dzięki temu organy administracji publicznej byłyby zwolnione z obowiązku samodzielnego tworzenia wzorów dokumentów elektronicznych i ponoszenia kosztów z tym związanych.

Podsumowując, zasadne jest utrzymanie *status quo* w zakresie standaryzacji dokumentów stosowanych do tradycyjnego załatwienia sprawy. Konieczne są jednak dalsze prace w kierunku standaryzacji wzorów dokumentów elektronicznych. Oprócz prac legislacyjnych niezbędne jest także faktyczne wsparcie działań administracji publicznej w zakresie wdrażania elektronicznych usług.

Bibliografia

E-dokumenty w MAC. Publikacja wzorów w repozytorium opóźniona przez błędy, Serwis Samorządowcy PAP, <http://samorzad.pap.pl/depesze/maic.aktualnosci/152739/E>

³⁰ Szerzej: *Wpływ cyfryzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2014 r.*, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, PBS – Partner in Business Strategies, Warszawa 2014, s. 157.

dokumenty-w-MAC--Publikacja-wzorow-w-repozytorium-opozniona-przez-bledy.

Informacja o wynikach kontroli: wdrażanie wybranych wymagań dotyczących systemów teleinformatycznych, wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz Krajowych Ram Interoperacyjności na przykładzie niektórych urzędów gmin miejskich i miast na prawach powiatu, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 2015.

Matuszewska-Maróń M., Markowski T., *Publikacja wzorów dokumentów elektronicznych w Centralnym Repozytorium Dokumentów Elektronicznych na platformie ePUAP w praktyce*, „e-mentor” 2014, nr 2(54), s. 68–74, <http://dx.doi.org/10.15219/em54.1097>.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych, t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 971.

Rządowy projekt ustawy o standaryzacji niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych, druk nr 2123, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?nr=2123>.

Stachowicz M., Mamrot S., *Standaryzacja jako czynnik optymalizacji usług świadczonych przez administrację publiczną*, „Samorząd Terytorialny” 2015, nr 5, s. 68–69.

Strategia Sprawne Państwo 2020, Warszawa 2013.

Ustawa z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2014 r. poz. 183.

Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2010 r. Nr 40 poz. 230.

Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1114.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych, Dz.U. z 2014 r. poz. 822.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych, Dz.U. z 2014 r. poz. 822.

Wpływ cyfryzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2014 r., Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, PBS – Partner in Business Strategies, Warszawa 2014.

The analysis of the level of public e-services availability after implementing legal provisions of specific document patterns' standardization

The authors investigated a level of the implementation of Act of 24 April 2014 amending particular acts due to standardization of specific document patterns in administrative procedures. The new legal provisions, which have effected for 14 months, enabled the introduction of uniform, nationwide, electronic documents templates in various administrative procedures. Electronic templates of application forms were implemented to facilitate and speed up running business in Poland. The authors analyzed the number of documents templates which were published in central repository of document templates. They investigated whether the publishing of document template influenced the possibility of completion administrative procedure electronically. The goal of the analyzed legislation was to simplify the legal environment and to facilitate running business, making templates of form applications electronically available. The results of the conducted research unequivocally indicated that this goal was only slightly achieved (only 19% of procedures mentioned in the Act is available electronically). Moreover, the authors deeply analyzed the legal acts, including the Act of 17 February 2005 on the Computerization of Activities of Entities Performing Public Tasks, in order to present a wider approach to standardization of documents templates.